

Energiaszövetkezetek - Neustadt an der Waldnaab járás, Németország

Energiaszövetkezetek

Háttér

A megújuló energia közösségek¹ jogai rögzítésre kerültek az uniós jogszabályokban a „Tiszta energia minden európainak”² csomag részeként, így egyre nő a szerepük abban, hogy elérjék a polgárok nagyobb fokú részvételét az energetikai átalakulásban. Az energiaközösségek szabályozására különböző jogi struktúrák léteznek, ezek egyike az energiaszövetkezet, amely kipróbált modellnek számít az önkormányzatok számára.

„A szövetkezet olyan személyek autonóm társulása, akik önkéntesen egyesültek abból a célból, hogy közös gazdasági, társadalmi és kulturális céljait közös tulajdonú és demokratikusan irányított vállalkozásuk útján megvalósítsák.”

Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége (2019)³

A szövetkezetek nemzetközileg elfogadott elvekkel összhangban működnek és demokratikus alapokon szerveződnek, azaz általában egy tagnak egy szavazat jut. Ebben az esetben nem fordulhat elő, hogy egy részvényes aránytalan ellenőrzést szerezzen a szövetkezet fölött, mivel a szavazati jog nem a befektetett összegtől függ. Gyakran egy kisebb volumenű hozzájárulás is elég ahhoz, hogy valaki a szövetkezet tagjává váljon, és beleszólása legyen a szervezet jövőbeni fejlődésébe.

¹ A megújuló energia közösségekbe olyan polgárok, szociális vállalkozók, közjogi hatóságok és közösségi szervezetek tartoznak, akik a megújuló energiákba történő közös befektetésekkel, az energia előállításával és értékesítésével közvetlenül vesznek részt az energiaátalakulásban. Hunkin és Krell, 2018. [Policy brief: Renewable Energy Communities.](#)

² További információ [itt](#)

³ További információ az [International Co-operative Alliance honlapján](#)

Célja

Az energiaszövetkezetek segítenek a megújuló energiára vonatkozó célkitűzések eléréséhez szükséges finanszírozás mozgósításában, és bevonják a polgárokat és más érdekelt feleket is a megújuló energia előállításába és használatába. A belépő tagok vásárolhatnak szövetkezeti részvényt, amely befektetés idővel megtérülhet a szövetkezet tulajdonában lévő megújuló energiát előállító berendezéseknek köszönhetően. Ha az energiaszövetkezet engedéllyel rendelkező szolgáltató, vagy ilyen szolgáltatónak értékesíti a megtermelt energiát, a tagok méltányos áron juthatnak helyben termelt zöld energiához.

A finanszírozási lehetőség ismertetése

Az energiaszövetkezet nem csak a befektetési források összevonását teszi lehetővé, de a megújuló energia termelésére alkalmas helyszínekhez való hozzáférést is biztosítja. Előfordulhat például, hogy bár a városban ugyan elegendőnek tűnhet a megújuló energiás technológiák kiépítésére szolgáló háztető felület, a magán létesítményeket gyakran sokáig tart kivitelezni, mert a háztartáshoz tartozó tető nem megfelelő, vagy a tulajdonosnak nincs elég forrása a beruházáshoz. Ebben az esetben a helyi önkormányzat felajánlhatja a középületek tetejét, vagy olyan szabad területeket, ahol az energiaszövetkezet felállíthatja a napelemeket vagy egyéb berendezéseket. A köz- és ipari épületek jó dőlésszögű, nagy tetőfelületei kiválóan alkalmasak a célra, és az energiaszövetkezetek ingyen vagy alacsony bérleti díjért juthatnak a tetőkhöz. Az energiaszövetkezeteknek nem kell a tevékenységeiket kizárólag az áramtermelésre korlátozni, egyre inkább foglalkoznak energiahatékonysági projektekkel is, amelyeknél magántőkéből valósul meg az induló beruházás. A példák között található közvilágítási, e-mobilitási és a távfűtés hatékonyságát javító projekt is.

Fin
ans
zíro
zási
leh
ető
ség
ek
ada
tlap
ja

A tőzsdéi befektetésekkel ellentétben az egyén számára pénzügyi kockázatot csak a kezdeti beruházás jelent, és a részvények ára viszonylag alacsony. Az energiaszövetkezetet csak a saját tagjaival szemben terheli felelősség, külső felekkel szemben nem. A legtöbb esetben a szövetkezet helyi vagy regionális szinten jön létre, ennek köszönhetően a tagok között erős a közösségi érzés. A helyi önkormányzat részvétele a szövetkezetben nem csak a tőlük érkező beruházás és a pénzügyi előnyök szempontjából jó, hanem növelheti a projektbe vetett bizalmat és növeli a csatlakozó polgárok számát. A helyi önkormányzatok kiváló előmozdítói az energiaszövetkezetek létrehozásának és kulcsszerepük lehet az előnyök kommunikálásában a lakosság felé.

Az energiaszövetkezetek előnyei és hátrányai

Fő előnyök:

- Magántőkét vonz a helyi energiaprojektekbe.
- A helyi közösségben maradó bevételt termel, amit a helyi (társadalmi) szükségleteknek megfelelően újra be lehet fektetni.
- Jelentősen növeli a helyi megújuló energiás fejlesztések társadalmi elfogadottságát.
- Megfizethető hozzáférést biztosít a megújuló energiákhoz és energiaszolgáltatásokhoz a polgárok számára.
- Lehetőséget teremt a motivált helyi polgárokkal való együttműködésre, akik (műszaki) szakértelmükkel, önként segíthetik a szövetkezetet.

Hátrányok:

- Nagyrészt a tagok önkéntes munkájától függ, akik nem feltétlenül az energiaszektorban dolgozó szakemberek, és lehet, hogy nincs tapasztalatuk az adminisztratív akadályok leküzdésében.
- Az induló tőke előteremtése kihívást jelenthet, ha a lehetőségeket és előnyöket nem kommunikálják megfelelően a lehetséges tagoknak.
- Az energiaszövetkezeteknek nehéz dolguk lehet felvenni a versenyt a piaci szereplőkkel az olyan nagy projektek esetében, ahol a megbízásért pályázni kell.

Önkormányzati összefogás egy energiaszövetkezeten keresztül

A nemzeti jogszabályoktól függően az energiaszövetkezetek előmozdíthatják az együttműködést az önkormányzatok között is, ahogy az egy délnémetországi régióban is történt. Neustadt an der Waldnaab járásban 17 önkormányzat hozott létre egy „NEW-Neue Energien West eG” nevű energiaszövetkezetet annak érdekében, hogy közösen vezethessenek be

megújuló energiás projekteket⁴. A 17 önkormányzati tag egyenként minimum 5000 eurónyi értékben vásárolt részvényt a szövetkezetben. A szövetkezet igazgatótanácsát három polgármester vezeti, a tanácsadó testületben további önkormányzati képviselők foglalnak helyet.

A tagok létrehozta még egy szövetkezetet „Bürger-Energiegenossenschaft West eG (BEW eG)” néven, amelynek az a feladata, hogy különbséget tegyen az általános, regionális megújuló energiákra vonatkozó döntéshozatal és a lakosság egyéni – pl. a helyi naperóművel kapcsolatos - döntései között, és ez utóbbiakkal külön foglalkozzon. A régió polgárai ebben a – teljes NEW szövetkezeti tagként létező - külön szövetkezetben vesznek részesedést, minimum 500 euró értékben. Eddig több mint 1450-en szereztek 38000 részvényt. A két szövetkezet befektetési volumene összesen 56 millió euró, 20 napelemez létesítményük, és egy szélfarmjuk van, és igyekeznek egyre több töltőállomást építeni az elektromos autóknak, illetve beruházni a távfűtésbe⁵. A szövetkezet helyi, nem ritkán a saját tagságába tartozó vállalkozásokat alkalmaz, amivel munkahelyeket biztosít, és regionális adóbevételt generál.

A NEW eG egy engedéllyel rendelkező áramszolgáltatóval (Grünstromwerke GmbH)⁶ együttműködésben méltányos, saját regionális tarifán biztosítja az áramot. A szövetkezet a tagjainak más előnyöket is kínál, ld. megfizethető energiamegtakarítási tanácsok, háztartások fűtéséhez használt pellet csoportos beszerzése, és a napelemez létesítmények magántulajdonosainak szóló biztosítás.

Támogatható intézkedések

- Megújuló energiákba történő beruházás
- Energiahatékonysági beruházás

Ez az adatlap egy támogatási lehetőségeket bemutató sorozat része, amely elérhető itt: [Finanszírozási és Támogatási Lehetőségek](#)

⁴ Wieg et al., 2011. [Energiegenossenschaften, Bürger, Kommunen und lokale Wirtschaft in guter Gesellschaft.](#)

⁵ További információ az [itt olvasható](#)

⁶ Neue Energien West eG, 2014. [Regionaler Ökostrom kommt gut an Nordoberpfälzer nutzen Sonnenstrom der NEW eG.](#)